

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติในโรงเรียน
ประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดหลักสี่ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาที่มุ่งศึกษาถึง
สังคมบริบท วัฒนธรรมประจำกลุ่มปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นธรรมชาติ และต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนระหว่างครูกับเด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ระหว่างครู กับ เด็กเร่ร่อน ครูกับเด็กปกติ
เด็กเร่ร่อน กับเด็กปกติ และเด็กเร่ร่อน กับ เด็กเร่ร่อน

คำถามในการวิจัย

เมื่อเด็กเร่ร่อนเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน ครูมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กเร่ร่อน
และเด็กปกติ อย่างไร

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ สามารถนำเสนอผลของการวิจัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู
เด็กเร่ร่อน และ เด็กปกติ ในโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

1. การปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอน ระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ
2. การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ

ตอนที่ 1 การปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ

จากการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปราย ยกตัวอย่าง สาธิตวิธีทำ ซักถามและฝึกทำแบบฝึกหัด และบางชั่วโมงครูมีเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในรูปแบบการสอน การแสดงบทบาทสมมติ บทบาทตามสถานการณ์จำลอง ร้องเพลง การแสดงท่าทางประกอบเพลง และเกม ซึ่งครูเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรม และครูมีการเตรียมกิจกรรมและสื่อการสอน โดยครูประจำชั้นต้องทำการสอนเกือบทุกวิชา ต้องสอนชั่วโมงติดกันเกือบตลอดวัน ครูจึงไม่สามารถปล่อยชั้นเรียนทิ้งไว้ หรือไปทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอน ในการสอนในชั่วโมงเรียน พบว่า แต่ละคาบเรียนมีเวลา 50 นาที ครูใช้เวลาในการสอนประมาณ 20 นาที เวลาที่เหลืออีก 30 นาที ครูจะฝึกให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เพื่อเป็นการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน หากนักเรียนไม่ยอมทำงานส่ง จะถูกครูทำโทษด้วย การคว่ำ ตี เขกโต๊ะ หรือให้นำสมุดมานั่งทำหน้าห้อง นอกห้อง หรือที่โต๊ะครู และถ้านักเรียนยังไม่ทำงานส่งอีก ครูจะเชิญผู้ปกครองมาพบ หรือ วางเฉย เลิกดูแลเอาใจใส่ นอกจากนี้ ในการสอนซ่อมเสริมของครู พบว่า ครูจะสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนทุกวันในชั่วโมงตอนเย็นก่อนเลิกเรียน โดยฝึก การอ่าน ท่องศัพท์ หรือทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม

ในการจัดการชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียน พบว่า การจัดการห้องเรียนแต่ละห้องขึ้นอยู่กับครูประจำชั้น โดยไม่มีรูปแบบที่กำหนดตายตัว ซึ่งแล้วแต่ครูว่าครูต้องการจัดในรูปแบบใด บางห้องจัดโต๊ะในรูปแบบที่มีบรรยากาศเป็นกันเอง จัดโต๊ะนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บางห้องจัดในรูปแบบที่เป็นระเบียบ จัดโต๊ะเป็นแถวตรงตามแนวที่ครูกำหนดไว้ และการปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีในการสอนต่อเด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ พบว่า ครูให้การดูแลเอาใจใส่และให้ความสนใจแก่นักเรียนของคน ทั้งเด็กเร่ร่อนและเด็กปกติ ซึ่งครูให้การยอมรับและมีความเข้าใจต่อปัญหาของเด็กเร่ร่อน สนใจพูดคุยถึงปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมของเด็กเร่ร่อน สำหรับเด็กปกติ พบว่า ครูให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กปกติที่มีพฤติกรรมเรียนที่ดี และวางกฎเกณฑ์ในการทำโทษต่อเด็กปกติที่มีพฤติกรรมเรียนไม่ดี และครูจะทำวางเฉยต่อเด็กปกติที่ไม่ยอมลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในการไม่สนใจเรียน ไม่ทำงานส่งก่อนขึ้นเรียนเป็นประจำ หรือ ขอเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเด็กร่วมกัน

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กเร่ร่อนและเด็กปกติ พบว่า เมื่อเด็กเร่ร่อนถูกดึงออกจากวัฒนธรรมเด็ก ซึ่งเด็กถูกสั่งสม ถ้าสทอดและเรียนรู้จากประสบการณ์สิ่งแวดล้อมในการเร่ร่อนและมีถนนเป็นครู เมื่อเด็กถูกนำมาเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมัครใจเข้าสู่บ้านเปิดที่ให้โอกาส เวลา ที่พักผ่อนอันอบอุ่น ที่มีบรรยากาศ มีสิทธิเสรีภาพ ความรัก ความเข้าใจ การเรียนรู้ในหลากหลายกิจกรรมของสังคม เพื่อขัดเกลาประสบการณ์อย่างค่อยเป็นค่อยไป มีการสอดแทรกและปรับเจตคติที่ดีขึ้น จนมีความพร้อมในการเข้าสู่โรงเรียน และมีวัฒนธรรมของสถาบันโรงเรียนเป็นวัฒนธรรมที่สอง ที่มีกฎ ระเบียบ วินัย การถูกจำกัดขอบเขตและเวลา ซึ่งเป็นผลต่อการปรับพฤติกรรมของเด็กเร่ร่อนที่แตกต่างกัน ซึ่งเด็กเร่ร่อนบางคนจะสามารถนำวัฒนธรรมเดิมมาเชื่อมโยงให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ได้ดี ทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดี มีความสนใจ เอาใจใส่ต่อการเรียน นำการแข่งขันตามวัฒนธรรมเดิมมาใช้กับสังคมให้ เพื่อต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลในสังคม แต่ก็มีเด็กเร่ร่อนที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมได้โดยทันที จึงต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้หรืออย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งเด็กจะยังมีพฤติกรรมที่เหมือนเดิม ไม่สนใจเรียนรู้ ไม่อยู่นิ่งอยู่กับที่ มีการเคลื่อนไหว โดยทำตามใจตนเอง ไม่สนใจคนรอบข้าง หรือ มีอาการเฉื่อยชา เชื่องซึม นิ่ง แส ใจลอย

ส่วนพฤติกรรมของเด็กปกติ พบว่า เด็กปกติมาจากพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน บางครอบครัวของเด็กให้การดูแลเอาใจใส่สนับสนุนในการเรียน ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กดี เด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียน เรียนเก่ง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ทำงานส่ง และทำได้ถูกต้อง ส่วนครอบครัวของเด็กที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือ ทางด้านครอบครัว ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็ก ไม่ให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนในด้านการเรียนแก่เด็ก ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลเด็ก หรือ การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของเด็ก ทำให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ดี ไม่สนใจ ไม่ตั้งใจในการเรียน ไม่ทำงานส่ง หนีเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี และเป็นปัญหาในการก้าวข้ามชั้นเรียน

ดังนั้นในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอน ระหว่างครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ พบว่า ครูมีความเข้าใจในปัญหาของเด็กเร่ร่อน จึงให้การยอมรับ และคอยดูแลเอาใจใส่เด็ก พยายามอย่างอ่อนโยนและสุภาพ เพื่อเป็นการเสริมแรงให้เด็กเร่ร่อนเปลี่ยนเจตคติและปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังพบว่า ครูได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเด็กเร่ร่อน เพื่อหาแนวทางแก้ไขและช่วยปรับพฤติกรรมของเด็กโดยให้โอกาส ให้การส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการเรียน

เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามระยะเวลาต่อไป และพบว่า ครูให้ความสนใจ การดูแลเอาใจใส่ ให้การส่งเสริมทางการเรียนต่อเด็กปกติที่มีพฤติกรรมทางการเรียนที่ดี และมีการ วางกฎเกณฑ์และการให้อำนาจต่อเด็กที่มีพฤติกรรมทางการเรียนไม่ดี ไม่สนใจเรียน ไม่ทำงานส่ง ผลการเรียนไม่ดี โดยครูจะคุยและทำโทษเด็กอย่างมีเงื่อนไขและมีเหตุผล ถ้าเด็กมีพฤติกรรมที่ เหมือนเดิมทุกครั้ง ครูจะวางเงื่อนไขโดยการเพิ่มการทำโทษ จากการทำโทษ จะเพิ่มเป็นเชกโต๊ะ ดี หรือมานั่งเรียนหน้าห้องเรียนใกล้กับโต๊ะครู ซึ่งหากยังมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น ครูจะวางเงื่อนไข ไม่ให้ความสนใจต่อเด็ก หรือเชิญผู้ปกครองเด็กมาพบเพื่อให้ช่วยหาวิธีแก้ไขพฤติกรรมร่วมกัน

ตอนที่ 2 การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ

จากการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับเด็กเร่ร่อนพบว่า เมื่อครูมีความ เข้าใจและยอมรับในตัวของเด็กเร่ร่อน ครูจึงมีความเห็นใจ มีเจตคติที่ดีต่อเด็ก มีการแสดง พฤติกรรมออกมาในทางบวก ซึ่งเด็กเร่ร่อนให้การยอมรับในตัวครู ยอมรับปฏิสัมพันธ์ต่อครูทั้ง ทำทางและวาจา ทำให้เด็กเร่ร่อนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู โดยพูดคุย เล่าข้อมูลประวัติของตนให้ครู ทราบ เมื่อมีปัญหาจะนำมาปรึกษาครู ตลอดจนการช่วยเหลือครูในการทำงานต่าง ๆ ทั้งส่วนรวม ของห้อง และงานส่วนตัวของครู แต่ก็จะมีเด็กเร่ร่อนบางคนที่ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับครูมากนักในระยะ แรก แต่เมื่อครูพยายามให้ความสนใจในตัวเด็ก และทำให้เด็กเห็นว่าครูยอมรับเด็กด้วยการ พูดคุย เรีกขี้อ้อน ๆ ชมเชย และให้รางวัลเป็นการเสริมแรงแก่เด็ก จึงทำให้เด็กยอมมี ปฏิสัมพันธ์ทั้งทางทำทางและวาจากับครู และมีการปรับพฤติกรรมได้ดีขึ้น และสำหรับเด็กเร่ร่อนที่ยัง ไม่สามารถที่จะมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้น พบว่า เด็กจะนำวัฒนธรรมเดิมมาใช้ เด็กไม่มีความ รับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ครูให้ปฏิบัติ เด็กมีการหลีกเลี่ยง เอาตัวรอดในการทำงานของส่วนรวม จึงทำให้ครูไม่พอใจ และคิดว่าเด็ก มีการทำโทษและคาดโทษเด็ก จึงมีผลทำให้เด็กเบื่อครู และมีพฤติกรรมทางการเรียนที่ลดลง และไม่มีการปรับพฤติกรรมของตนเอง

จากการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูกับเด็กปกติ พบว่า ครูมีปฏิสัมพันธ์ ทางสังคมอย่างเป็นกันเองโดยให้การสนับสนุน การพึ่งพาให้เด็กช่วยทำงาน ซึ่งเด็กมีความเต็มใจ ในการอาสาสมัครที่จะทำงานให้ครู ในเด็กปกติที่มีพฤติกรรมทางการเรียนและทางสังคมที่ดี ก่อให้เกิด การยอมรับในพฤติกรรมทั้งครูและเด็กซึ่งกันและกัน และเด็กปกติที่มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่

เป็นในรูปแบบเป็นทางการ มากกว่าเป็นกันเอง ซึ่ง เด็ก และครู จะมีปฏิสัมพันธ์ เฉพาะในการ
เรียนการสอนและการทำกิจกรรมร่วมกันเท่านั้น จึงไม่พบว่าเด็กจะมีปฏิสัมพันธ์กับครูในเรื่องอื่น ๆ
แต่จะพบว่าเด็กกลุ่มนี้จะมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมากกว่าครู ส่วนเด็กปกติอีกกลุ่มเป็นเด็กที่มีพฤติกรรม
กึ่งทางการเรียนและทางสังคมแบบก้าวร้าว และเป็นปัญหาของห้องเรียน พบว่า ทั้งครูและเด็กไม่มี
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในทางบวก แต่จะเป็นในทางลบเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกมา
โดยการแกล้งเพื่อน ไม่ทำงานที่ครูมอบหมาย จึงได้รับการทำโทษจากครู

จากการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเด็กเร่ร่อนกับเด็กเร่ร่อน พบว่า ใน
ระยะแรกเมื่อเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน เด็กเร่ร่อนจะมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มเพื่อนเด็กเร่ร่อน
หรือกลุ่มเด็กบ้านอุปถัมภ์ด้วยกัน ซึ่งเด็กมีความสนิทสนมกันจากการดำเนินชีวิตร่วมกันและการพึ่งพา
อาศัยกันในบ้านอุปถัมภ์ และหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีปัญหาต่อกัน และ เพื่อนจะหลีกเลี่ยง
การปฏิสัมพันธ์กับเด็กเร่ร่อนที่มีพฤติกรรมเกเรหรือก้าวร้าว และระหว่างเด็กเร่ร่อนและเด็กปกติ
พบว่า เด็กเร่ร่อนที่ถูกการยอมรับจากเพื่อนปกติ จะมีปฏิสัมพันธ์กันโดยการเข้ากลุ่มทำกิจกรรม
ร่วมกัน เล่นด้วยกัน และเด็กปกติจะหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับเด็กเร่ร่อนที่เกเร และเด็กเร่ร่อน
ที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาช้า และมีภาวะทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก

1. ควรจัดทำแฟ้มประวัติของเด็กอย่างละเอียด โดยจัดทำแฟ้ม 1 เล่ม ต่อเด็ก
1 คน เพื่ออำนวยความสะดวกค้นหาข้อมูลของเด็ก และสะดวกต่อการจัดบันทึกเพิ่มเติมเมื่อได้ข้อมูลเพิ่ม
เกี่ยวกับตัวเด็ก
2. ควรจัดแยกประเภทของเด็กให้ชัดเจน เพื่อให้มีความเข้าใจในประเภทของ
เด็กตรงกัน ทั้งเจ้าหน้าที่และนักวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่
เที่ยงตรง และเป็นประโยชน์ในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของเด็กแต่ละประเภท

3. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานอย่างสม่ำเสมอกับทางโรงเรียน เพื่อทราบความเป็นไปของเด็กแต่ละคนในโรงเรียน และร่วมมือแก้ไขปัญหาได้ทันที เมื่อเด็กมีปัญหา
4. ควรฝึกให้เด็กรู้จักทำงานเพื่อส่วนรวม และให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน
5. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด มีความเข้าใจ และเอาใจใส่อย่างต่อเนือง เพื่อเป็นแรงเสริมในการปรับตัวของเด็กในสังคมมากขึ้น
6. ควรจัดให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูโรงเรียนวัดหลักสี่ และครูของมูลนิธิ หรือเชิญครูของโรงเรียนวัดหลักสี่มาเชื่อมชมมูลนิธิ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีความร่วมมือต่อกัน
7. ควรมีการจัดการจำลองสถานการณ์จริงของสภาพโรงเรียน มีกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย และจัดห้องเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและมีความพร้อมในการเข้ามาอยู่ในระบบของโรงเรียนและสามารถปรับตัวได้ดี
8. ควรมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทางสติปัญญา โดยจัดสอนหนังสือ กิจกรรมการเรี้นรู้อ่าง ๆ และการพัฒนาทางภาวะอารมณ์ จิตใจ โดยกาารให้การดูแล เอาใจใส่ พูดคุยกับเด็กอย่างใกล้ชิด
9. ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้ร่วมทำกิจกรรม และเสนอผลงานของเด็กแก่บุคคลทั่วไป ทั้งด้านการแสดง งานฝีมือ และอื่น ๆ เพื่อแสดงความสามารถและเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนและผู้บริหาร

1. ควรจัดให้เด็กเร่ร่อนอยู่กับครูที่มีความเข้าใจ และยอมรับพฤติกรรมของเด็กได้ เพื่อให้ครูและเด็ก มีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีทางการศึกษาให้แก่เด็ก
2. ควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิสร้างสรรค์ เมื่อเด็กมีปัญหา เพื่อช่วยกันแก้ไข้ปัญหา

3. ควรมีการฝึกอบรมครูที่ประจำชั้นหรือสอน เด็กเร่ร่อน และเด็กพิเศษกลุ่มอื่น เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับเกี่ยวกับปัญหาของเด็ก
4. ควรมีการศึกษาข้อมูลของกลุ่มเด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม
5. ควรมีนโยบายหรือโครงการเพื่อให้การส่งเสริมเด็กเร่ร่อนที่มีความสามารถ หรือมีความประพฤติดี รวมทั้งการให้โอกาสในการส่งเสริมเด็กเร่ร่อนที่ยังมีพฤติกรรมไม่ดี โดยการจัดโครงการที่เหมาะสมให้แก่เด็ก

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ครูควรมีความเข้าใจ เอาใจใส่ดูแล และให้การยอมรับในปัญหาของเด็ก และหาวิธีการแก้ไขอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีความอดทนต่อการชวสเหลือ แก้ไข พฤติกรรมของเด็ก ทั้งนี้เพราะต้องให้โอกาสและระยะเวลาแก่เด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับพฤติกรรมที่ดีได้
2. ครูควรศึกษาข้อมูลของเด็กเร่ร่อน หรือเด็กพิเศษกลุ่มอื่น ๆ ที่ครูสอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหของเด็กอย่างเหมาะสม
3. ครูควรได้รับการฝึกอบรมในการดูแลเด็กเร่ร่อน และเด็กกลุ่มพิเศษ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเด็กอย่างชัดเจน
4. ครูควรให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนเด็กเร่ร่อนที่มีพฤติกรรมการศึกษาดี และควรให้โอกาส และระยะเวลาแก่เด็กเร่ร่อนที่มีพฤติกรรมไม่ดี เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวให้ดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ ในระดับชั้นสูงต่อไป เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมในการปฏิสัมพันธ์ที่ครูมีต่อ เด็กเร่ร่อนที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ และศึกษาพฤติกรรม การปรับตัวของเด็กเร่ร่อนมากขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู เด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ ที่เรียนร่วมกันในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมในเด็กเร่ร่อนทั้งหมด